

ПОГОДЖЕНО
Президент громадської
організації
"Федерація волейболу України"

Михайло МЕЛЬНИК
06.01.2025

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник Міністра
молоді та спорту України

Сергій ТИМОФЄЄВ
_____ 2025

**Система відбору
до складів національних збірних команд України
з волейболу різних вікових груп для участі
у міжнародних спортивних змаганнях
2025 року**

СЕД Megapolis.DocNet
Міністерство молоді та спорту України
№45/3.5/25 від 17.01.2025
КЕП: Тимофєєв С. О. 17.01.2025 09:41
3FAA9288358EC0030400000D4E538006DC7DA00

Загальні положення відбору до складів національних збірних команд України з волейболу різних вікових груп для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2025 року

Відбір спортсменів до національних збірних команд України з волейболу – це складний та багатоетапний процес. Спортивна команда у волейболі – унікальне поєднання спортсменів різного віку і амплуа, рівня техніко-тактичної підготовленості та ігрової майстерності, індивідуальних психологічних якостей та функціональних можливостей організму тощо.

Наявність чітких критеріїв для відбору волейболістів по кожній віковій категорії та створення загального алгоритму дій для відбору гравців до складів національних збірних команд України з волейболу значно підвищує ефективність змагальної діяльності та конкурентоздатність українських команд на міжнародній волейбольній арені.

Під час відбору волейболістів різних вікових груп пріоритетними критеріями та факторами є визначення перспективності гравця на цьому етапі спортивної кар'єри.

Серед найважливіших критеріїв, що використовуються під час відбору волейболістів до складу національної збірної команди України з волейболу серед дорослих гравців, є: 1) ефективність змагальної діяльності; 2) досвід виступів на високому рівні; 3) якість проведеного ігрового клубного сезону; 4) мотивація та готовність до змагань; 5) відсутність пошкоджень та травм тощо.

На відміну від досвідчених гравців, показаний у спортивних змаганнях результат для молодих волейболістів (резервний спорт) ще не є тим універсальним критерієм, що дозволяє безпомилково зробити вибір на користь одного із претендентів на місце в основному складі команди. Під час визначення перспективності молодого гравця планується враховувати широкий спектр факторів та показників, що в подальшому зможуть вплинути на зростання спортивної майстерності та успішні багаторічні виступи у спорті вищих досягнень.

З метою визначення рівня підготовленості та загальної перспективності волейболістів національних збірних команд України розроблені чіткі модельні характеристики та критерії відбору по кожній віковій категорії.

Модельні характеристики побудовані на виконанні спортсменами цільових програм або планів підготовки на відповідний рік, що визначаються головним тренером команди за результатами спостережень за діями гравців під час гри та досконалого вивчення їхньої індивідуальної статистики впродовж ігрового сезону, а також відповідність гравця ігровому амплуа та модельним показникам змагальної діяльності. До уваги беруться дані волейболістів, які брали участь у всеукраїнських спортивних заходах, чемпіонатах Східно-Європейської зональної асоціації, чемпіонаті Європи минулого року, та відображають особливості реалізації техніко-тактичних дій спортсменами різного амплуа, адже вони дозволяють враховувати ефективність дій гравців на

майданчику та визначати діапазон позитивного або негативного відхилення від вказаних параметрів для кожного гравця. Також модельні характеристики побудовані на базі індивідуальних даних провідних волейболістів світу (антропометрія, функціональна підготовленість, змагальна діяльність тощо). Модельно-цільові характеристики техніко-тактичної діяльності сформовані на основі статистичних показників групи елітних спортсменів, що були отримані на підставі аналізу матчів чемпіонатів світу, Європи, Східно-Європейської зональної асоціації по кожній віковій категорії.

Загальні вимоги до спортсменів, які входять до складів національних збірних команд України різних вікових груп з волейболу для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2025 року, передбачають:

- рік народження спортсмена;
- спортивну кваліфікацію (участь у чемпіонаті України (суперліга, вища ліга, перша ліга, дитяча ліга);
- статистичні показники гравця;
- медичний стан;
- спортивну мотивацію (бажання показати найкращий результат);
- досвід виступів на міжнародній арені або перспективу бути лідером команди на тій чи іншій ігровій позиції;
- патріотичну мотивацію (боротьба за честь держави);
- комунікабельність та вміння своєю поведінкою доповнювати позитивні риси колективу;
- лідерські риси характеру;
- психологічну сумісність;
- психологічну стійкість.

Відбір до складів національних збірних команд України з волейболу проводиться на основі:

моніторингу ігрових показників всіх українських гравців, котрі грають у клубних чемпіонатах, Єврокубках та інших змаганнях;

перегляду ігор за участю кандидатів до національних збірних команд України;

скаутінгу, тобто перегляду відеозаписів за участю кандидатів до лав національних збірних команд України;

- тестування;
- фізичних показників;
- психологічних показників;
- психофізіологічних показників;
- технічних показників.

До складів національних збірних команд України з волейболу можуть бути включені волейболісти, які показали такі спортивні результати:

- кращі статистичні показники для позиції, на якій гравець виступає;
- кращі показники тестування;

кращу гру в контрольних іграх та міжнародних турнірах під час підготовки до офіційних ігор;

кращі лідерські якості під час гри;
кращу психологічну стійкість у стресових ігрових ситуаціях.

Етапи відбору до складів національних збірних команд України

Відбір волейболістів до основного складу національної збірної команди України відбувається у три етапи.

Під час проведення першого етапу відбору (оглядового) планується здійснити аналіз результатів виступу гравців за минулий сезон.

Головна увага приділяється таким важливим питанням як регулярна ігрова практика за клуб та інші спортивні організації, ефективність ведення змагальної діяльності, покращення спортивної майстерності та зростання рівня спортивних результатів.

Другий етап (проміжний) планується проводити на початку тренувальних зборів команди відповідно до планів підготовки на 2025 рік. Головним завданням цього етапу відбору є визначення стану готовності волейболістів, наявності пошкоджень, що не дозволять гравцеві повноцінно підготуватися до ігор, рівень мотивації та бажання виступати. У результаті проведення відбору на цьому етапі буде сформований попередній склад команди, який почне навчально-тренувальні збори до офіційних ігор. Орієнтовна кількість гравців, що залишаться після проведення другого етапу відбору, складатиме 24 волейболісти. Відбір буде здійснюватися з урахуванням ігрового амплуа гравців. На кожен ігрову позицію буде відібрано по 3–4 гравці, що дозволить створити належні умови для конкурентної боротьби за місце в основному складі та об'єктивно оцінити рівень підготовленості кожного із потенційних кандидатів для відбору до складу національної збірної команди України.

Основний етап відбору (третій) дозволить визначити остаточний склад національної збірної команди України для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2025 року.

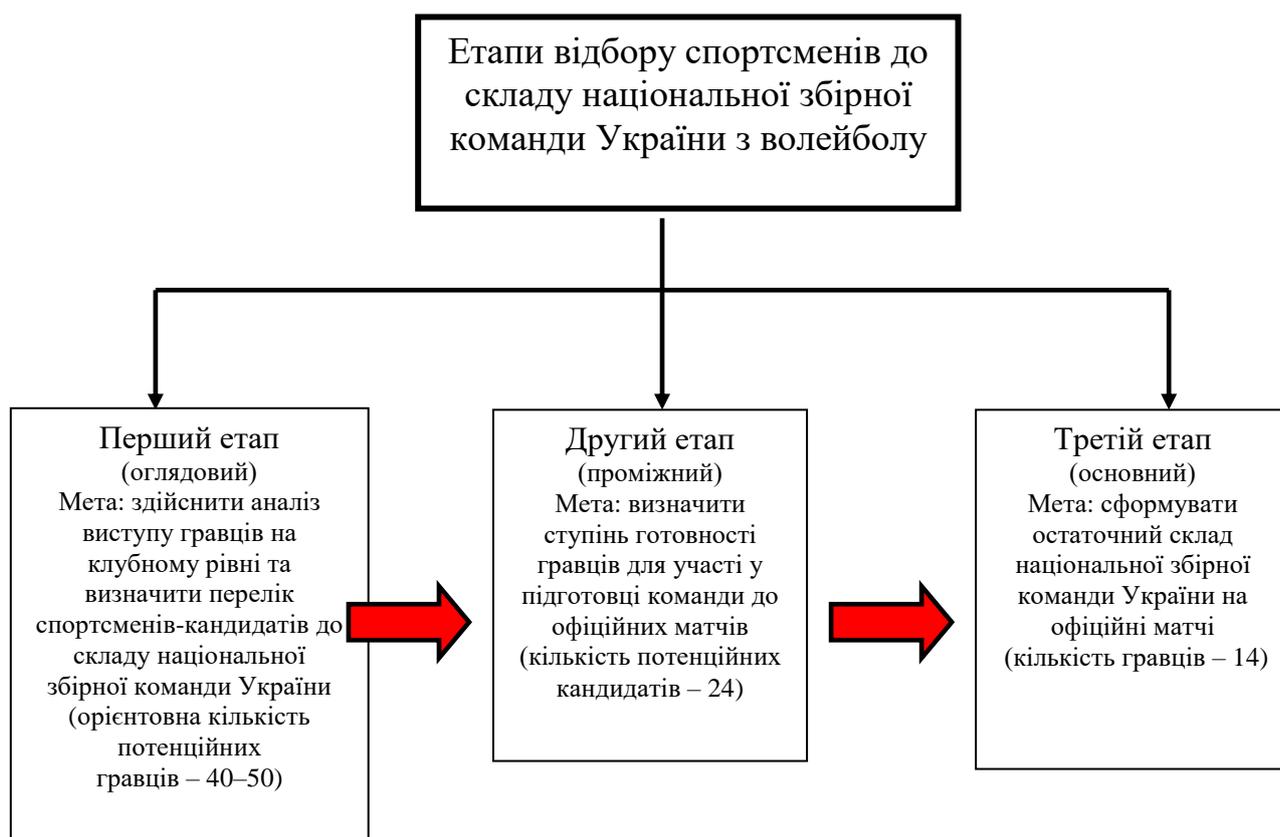
В якості критеріїв відбору буде використане широке коло показників, що дозволить всебічно оцінити переваги та недоліки кожного гравця та об'єктивно визначити можливості потенційних кандидатів до складу національної збірної команди України. Критерії та окремі показники, що будуть використані у процесі відбору на різних його етапах, відображено на мал. 1.

Під час аналізу результатів виступу кандидатів до складу національної збірної команди України аналізуються як кількісні, так і якісні показники. До уваги беруться дані ефективності виконання різних техніко-тактичних дій у матчах.

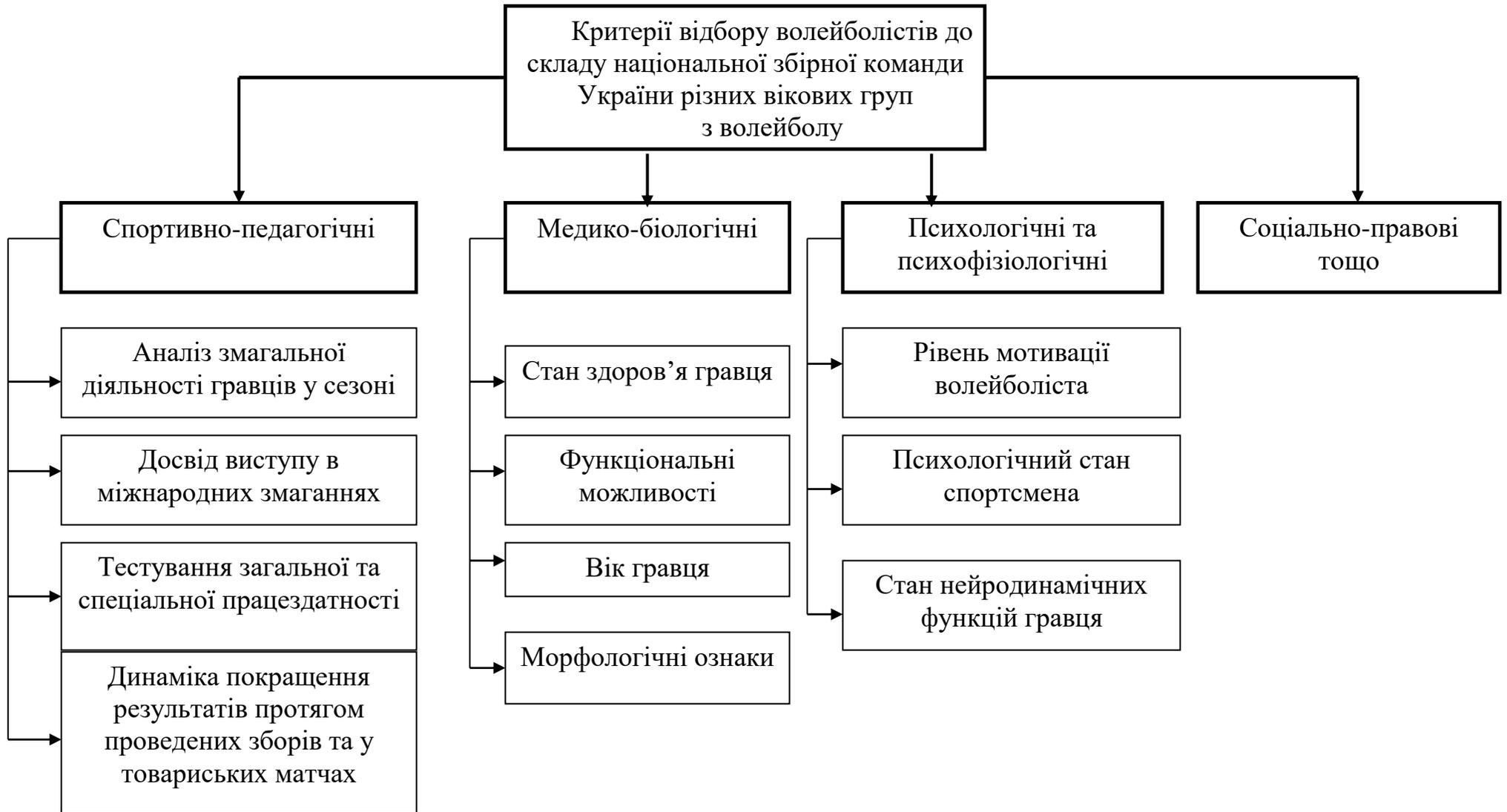
Значна увага також приділяється таким кількісним показникам як зіграні матчі, результативність ігрових дій на майданчику. Гравці, які мали достатню ігрову практику у своїх клубах та інших спортивних організаціях, зазвичай потрапляють до складу національної збірної команди України в набагато кращому змагальному стані.

Тренерськими штабами національних збірних команд України різних вікових груп з волейболу планується провести великий обсяг аналітичної роботи щодо перегляду виступів українських гравців за клубні команди/спортивні організації та здійснити попередній висновок про потенційних кандидатів на потрапляння до складу національної збірної команди України. Остаточне рішення про склад національних збірних команд України для участі у міжнародних змаганнях затверджується Міністерством молоді та спорту України за поданням Федерації волейболу України, з урахуванням пропозицій тренерської ради та головних тренерів національних збірних команд України. У разі спірних питань стосовно включення спортсменів до складу команди для відрядження на участь у міжнародних змаганнях, змін у складі команди з непередбачених обставин, остаточне рішення приймається колегіально за участю головного тренера відповідної національної збірної команди України, президента Федерації волейболу України та представника Міністерства молоді та спорту України.

Потрібно чітко розуміти, що процес оновлення основних складів команди потребує поступовості та етапності.

Мал. 1. Етапна модель відбору волейболістів до складу національної збірної команди України для участі у міжнародних спортивних змаганнях 2025 року

Мал. 2. Критерії відбору волейболістів до складу національної збірної команди України різних вікових груп для участі у міжнародних спортивних змаганнях з волейболу 2025 року

Для кожної групи показників розроблені відповідні нормативні величини (модельні характеристики), що дозволять визначити рівень майстерності та підготовленості спортсмена. В якості прикладу наведена технологія оцінювання змагальної діяльності для гравців, які претендують на потрапляння до складу національної збірної команди України (мал. 3).

Мал. 3. Аналіз ефективності змагальної діяльності волейболістів за результатами проведеного ігрового сезону

Тактична модель чоловічих національних збірних команд України (у складі 14 гравців):

- центральний блокуючий – 4;
- догравальний – 4;
- пасуючий – 2;
- діагональний – 2;
- ліберо – 2.

Командна схема 5+1 (5 атакуючих гравців та 1 пасуючий). Планується комплектування стартового складу: 2 центральних блокуючих, 2 догравальних, 1 пасуючий, 1 діагональний.

Модельні характеристики чоловічих національних збірних команд України.

Подача: 40% ускладнень, 7% вигравів, 8% втрат.

Прийом подачі: 68–70%, втрата прийому подачі: до 5–6%.

Атака: 39–40% вигравів у боротьбі з блоком, 9–10% вигравів без блоку, 15–16% у грі зі своєю атакою, 25% у грі з атакою суперників, до 12% програшів.

Захист: 50% м'ячів у грі з атакою, 7–8% у грі без атаки.

Підстраховка: 56–58% у грі з атакою, 7–8% у грі без атаки.

Блок: 36–40% "пом'якшення" атак суперника, 10% виграних, до 20% втрачених.

Передачі на удар: 80% від точних прийомів створити складну багатотемпову комбінацію, від невдалих прийомів здійснити 60% якісних передач, 30–35% від комбінацій – вивести атакуючого гравця без блоку.

Тактична модель жіночих національних збірних команд України (у складі 14 гравців):

- центральний блокуючий – 4;
- догравальний – 4;
- пасуючий – 2;
- діагональний – 2;
- ліберо – 2.

Командна схема 5+1 (5 атакуючих гравців та 1 пасуючий). Планується комплектування стартового складу: 2 центральних блокуючих, 2 догравальних, 1 пасуючий, 1 діагональний.

Модельні характеристики жіночих національних збірних команд України.

Подача: 40% ускладнень, 7% вигравів, 8% втрат.

Прийом подачі: 68–70%, втрата прийому подачі: до 5–6%.

Атака: 39–40% вигравів у боротьбі з блоком, 9–10% вигравів без блоку, 15–16% у грі зі своєю атакою, 25% у грі з атакою суперників, до 12% програшів.

Захист: 50% м'ячів у грі з атакою, 7–8% у грі без атаки.

Підстраховка: 56–58% у грі з атакою, 7–8% у грі без атаки.

Блок: 36–40% "пом'якшення" атак суперника, 10% виграних, до 20% втрачених.

Передачі на удар: 80% від точних прийомів створити складну багатотемпову комбінацію, від невдалих прийомів здійснити 60% якісних передач, 30–35% від комбінацій – вивести атакуючого гравця без блоку.

Ці модельні характеристики будуть використані під час підготовки гравців національних збірних команд України у 2025 році та оцінювання ефективності їхньої змагальної діяльності.

Покарання та виключення спортсменів зі складів національних збірних команд України

Покарання та виключення спортсменів зі складу національної збірної команди України можливе в таких випадках:

- низький рівень мотивації виступу;
- порушення спортивно-тренувального режиму;
- низький спортивний показник досягнень під час тренувальних зборів та контрольних ігор;
- отримання травм, несумісних з можливістю повноцінної участі у тренувальному процесі;
- порушення морально-етичних норм у команді або у спілкуванні з тренерським складом;

порушення дисципліни, правил антидопінгового контролю;
 невиконання вимог головного тренера національної збірної команди України або тренерського штабу;
 відсутність без поважних причин на планових заходах національної збірної команди України;
 за особистим зверненням спортсмена або його тренера.

Виключення/заміна спортсмена у складі національної збірної команди України відповідної вікової групи з волейболу здійснюється за поданням головного тренера національної збірної команди України.

Офіційні змагання 2025 року

Жінки

Кваліфікація чемпіонату Європи серед жіночих команд (U-16)	24.04.25 27.04.25
Золота Європейська ліга серед жіночих команд (I етап)	16.05.25 18.05.25
Золота Європейська ліга серед жіночих команд (II етап)	20.05.25 22.05.25
Золота Європейська ліга серед жіночих команд (III етап)	28.05.25 30.05.25
Фінал Золотої Європейської ліги серед жіночих команд	28.06.25 29.06.25
Фінал чемпіонату Європи серед жіночих команд (U-16)	02.07.25 13.07.25
Кваліфікація чемпіонату Європи серед жіночих команд (U-22)	07.08.25 10.08.25
Чемпіонат світу серед жіночих команд	22.08.25 07.09.25
Чемпіонат Східно-Європейської зональної асоціації серед жіночих команд (U-17)	21.11.25 25.11.25

Чоловіки

Кваліфікація чемпіонату Європи серед чоловічих команд (U-16)	24.04.25 27.04.25
Ліга націй серед чоловічих команд (I етап)	11.06.25 15.06.25
Ліга націй серед чоловічих команд (II етап)	25.06.25 29.06.25
Ліга націй серед чоловічих команд (III етап)	16.07.25 20.07.25
Фінал чемпіонату Європи серед чоловічих команд (U-16)	23.07.25 03.08.25
Фінал Ліги націй серед чоловічих команд	30.07.25

	03.08.25
Кваліфікація чемпіонату Європи серед чоловічих команд (U-22)	14.08.25 17.08.25
Чемпіонат світу серед чоловічих команд (U-21)	21.08.25 31.08.25
Чемпіонат світу серед чоловічих команд	12.09.25 28.09.25
Чемпіонат Східно-Європейської асоціації серед чоловічих команд (U-17)	28.11.25 02.12.25

Директор департаменту
спорту вищих досягнень

Оксана АНАСТАСЬЄВА

Завідувач сектору ігрових
видів спорту департаменту
спорту вищих досягнень

Юлія БУЄВА

Державний тренер штатної
команди національної збірної
команди України з волейболу
та волейболу пляжного

Олександр БОГДАНОВИЧ